

daji in literaturi (str. 1—161); dalje o trg. podjetju in trg. podjetniku, o sedežu, nastanu, obratu trg. podjetja, o njega knjigah in spisih, o registru podjetij, o pravu podjetja in njega kretanju, o trg. imenu, o žigu, o tekmi (str. 162—482); o odvisnem osebju podjetja, o trg. agentih, o mešetarjih (str. 483—603). Kakor se vidi, je obširno obdelana nekako snov 1. knjige našega trg. zakonika, seveda pa z vidikom in s stališča nove ital. zakonodaje, ki ne pozna posebnega trg. zakonika in zlasti ne polaga težišča na pojem trgovca in trg. poslov temveč na pojme „podjetja“, „trg. podjetja“, „trg. delavnosti“. Prav za ta način obdelave je Mossa posebno poznan, ker je bil eden prvih, ki je zahteval, da se sodobno trg. pravo namesto na pojmu trg. posla zgradi na pojmu trg. podjetja. Zakon je sicer, tako se zdi, krenil v nekoliko drugačno smer, kot si jo je bil zamislil Mossa, tem bolj zanimiva in važna pa so morda prav zato njegova izvajanja o „impresi“, o „aziendi“, o „eserciziu“ itd. V podrobnosti ni da bi se spuščal že na podstavi samega prvega zvezka, ki mu bosta sledila, upajmo da kmalu, pač še dva ne manj zajetna — o družbah in o trg. obligacijskem pravu —, reči si pa usojam že sedaj, da bodo številne Mossine izvirne trditve izzvale nasprotna mnenja in diskusije, ki bodo znatno pomogle k razčiščenju dvomov, katerih seveda tudi po besedilu C. c. ne manjka. H kraju bi omenil, da je v knjigi obilo citirana tudi literatura k prvotnemu nemškemu občemu, t. j. avstrijskemu in našemu trg. zakoniku, zlasti Pisko, Staub-Pisko, Randa, Canstein itd., tako da so povsod pojasnjene in naglašene enakosti in razlike obeh trg. pravnih sistemov; traktat je prav zato še posebno važen tudi za nas.

Dr. M. Škerlj.

Bohinec Valter: Nil in dežela Egipčanov. I. del: Narava. Svet I, št. 6. Ljubljana. 1944. Str. 130.

Černigoj Boris: S premogom in kovinami po svetu in zgodovini. Svet I, št. 5. Ljubljana. 1944. Str. 146.

Kunaver Pavel: Sprehodi po nebu. Svet, I, št. 7. Ljubljana. 1944. Str. 100.

Martelanc Ivan: Razvojna nagibnost oblike zavarovalnega podjetja. Disertacija za dosego doktorske časti. Ljubljana. Samozaložba. 1945. Str. 135.

Odar Alojzij: Zakonik cerkvenega prava. Ljubljana. Ljudska knjigarna v Ljubljani. 1944. Str. 1054.

Dr. Svetina Anton: Metlika. Dve razpravi iz pravne zgodovine mesta in okolice. Ljubljana. Samozaložba. 1944. Str. 151.

Razne vesti.

Spremembe v pravosodstvu. Z naredbo o izvrševanju pravosodstva na ozemlju Jadranskega Primorja z dne 19. oktobra 1945 (Sl. L. 292) je bilo odrejeno, da ostanejo pristojnosti v deželi obstoječih sodišč v vseh pravnih in kazenskih stvareh nedotaknjene, odpravijo pa se sodne stopnje zunaj tega ozemlja. V izvršitev te naredbe se je 26. oktobra določilo, da izvršujejo od 1. novembra naprej apelacijsko sodišče v Trstu za pokrajine Furlanijo, Gorico, Trst, Istro in Kvarner, apelacijsko sodišče v Ljubljani za Ljubljansko pokrajino, okrožno sodišče na Sušaku za ozemlje Sušak, Bakar, Čabar, Kastav in Krk sodstvo na

najvišji in zadnji stopnji. Obenem so bile vse dosedanje vrhovne stopnje, obstoječe na teh ozemljih, v Ljubljanski pokrajini Vrhovno sodišče in vrhovno državno tožilstvo v Ljubljani, ukinjene. Vrhovno sodišče v Ljubljani in oddelek apelacijskega sodišča na Reki za ozemlje Sušak itd. sta ostala še nadalje pristojna za tekoče pravne stvari kot vrhovna stopnja, če je bila odločba v pravnem sredstvu izdelana do 31. oktobra 1943. Vsa ostala pravna sredstva, ki so bila že vložena pri odpravljenih sodnih oblastvih, so se smatrala kot opozoritve in odkazana v rešitev na novo pristojnim sodiščem. Osebe razpuščenih sodišč je bilo stavljeno višjim deželnim sodiščem oziroma višjim državnim tožilstvom v Ljubljani, Trstu, oddelku na Reki na razpolago.

Nadaljnja izvršilna naredba z dne 25. februarja 1944 (Sl. L. 50) je določila, da izvršuje civilnopravno sodstvo na zadnji stopnji senat apelacijskega sodišča v Ljubljani kot sodišče tretje stopnje po predpisih, veljavnih za sodišče tretje stopnje. Predsednika in člane tega senata določi za dobo enega leta predsednik apelacijskega sodišča v Ljubljani izmed sodnikov tega sodišča. Te določbe so stopile v veljavo s 1. marcem 1944. Uporabiti pa jih je tudi na ona pravna sredstva (opozoritve), o katerih do 1. marca še ni bilo pravnomočno odločeno.

Kreditna zadruga advokatov in javnih notarjev, zadruga z o. j., se je osnovala v Ljubljani. Pomnožila je število tistih zadrug, ki vrše posle predvsem v stanovskih krogih. Na jugu Evrope je menda to prva kreditna zadruga advokatov in javnih notarjev. Takoj se je izkazalo, da je bila ustanovitev take zadruge nujna. Izredni časi so povečali število tovarišev, ki so kredita potrebni. Na drugi strani pa imajo odvetniki in javni notarji priliko za transakcije, ki so z izvrševanjem njihovega poklica v ozki zvezi. Zlasti morejo odstopiti zadruži stroškovne terjatve, ki jih izterja in izvrši za člane plačila, n. pr. obvezna plačila za Penzijski fond itd. Sprejema tudi hranilne vloge in jih obrestuje po uredbi o obrestovanju hranilnih vlog. Ko bodo nastopile zopet normalne razmere, bo področje zadruge še mnogo večje in bo postala zadruga nujna ustanova za izpopolnitev naših zadrug stanovskih organizacij.

Zadruga ima omejeno jamstvo in sicer 25kratno pri deležu 100 lir. Posluje v prostorih Penzijskega fonda advokatske in notarske zbornice v Ljubljani. Vsi tovariši so vabljeni, da pristopijo.

Dr. Josip Mihelak.